

JAARVERSLAG
VRIJE SCHOOL AMERSFOORT
2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Het schoolbestuur	5
1.1 Organisatie	5
1.2 Profiel	9
1.3 Dialoog.....	11
2. Verantwoording beleid.....	14
2.1 Onderwijs & kwaliteit	14
2.2 Strategisch personeelsbeleid	20
2.3 Huisvesting & facilitair.....	23
2.4 Financieel beleid.....	24
2.5 Risico's en risicobeheersing.....	25
3. Verantwoording financiën.....	27
3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	27
3.2 Staat van baten en lasten en balans.....	29
3.3 Financiële positie.....	32
Bijlage 1 – Raad van Toezicht	35

Voorwoord

Met dit jaarverslag willen we een beeld geven van de ontwikkelingen binnen Vrije School Amersfoort (hierna VSA) en verantwoording afleggen aan alle bij het vrijeschoolonderwijs (in onze regio) betrokken partijen. We volgen daarbij de wettelijke voorschriften en verplichtingen zoals vastgelegd in de WPO en de Regeling jaarverslaggeving Onderwijs (RjO) van het ministerie van OCW. Hierbij rapporteren we over de door de minister aangewezen politieke of maatschappelijke thema's voor dit verslagjaar, te weten: strategisch personeelsbeleid, werkdruk, allocatie van middelen, onderwijsachterstanden en nationaal programma onderwijs.

VSA verzorgt basisonderwijs voor leerlingen uit gemeente Amersfoort en de directe omgeving. De school heeft een hoofdvestiging en sinds september 2020 een dependance. Voor de gymlessen wordt gebruik gemaakt van een gymzaal op loopafstand (600 meter) van school. Vanaf half juli 2022 was de toenmalige dependance op de van der Hoeve School niet meer beschikbaar en is er een nieuwe dependance gevonden in Openbare Basisschool 't Spectrum. Daar maakt de school sinds schooljaar 2022-2023 gebruik van een kantoortje en twee lokalen.

Op 1 februari 2022 volgden 399 leerlingen onderwijs. Op 1 oktober 2021 waren dit er 383. Op 1 februari 2023 zijn dat er 409. Er heeft dus een lichte stijging van de leerlingaantallen plaatsgevonden. We verwachten een stabilisatie van het aantal leerlingen in het komende schooljaar. Voor schooljaar 2023-2024 is er een geprognostiseerde groei. Er stroomt dan één zesde klas (groep 8) uit in juli 2023. Verwacht wordt dat er twee eerste klassen starten september 2023.

Begin 2022 is er nog een korte lockdown geweest als gevolg van Covid-19. Dit heeft samen met het voorgaande jaar zijn weerslag gehad op veel (beleids-)aspecten van de school. Het heeft op onderdelen vertraging gegeven in projecten en op andere gebieden juist tot versnelling geleid. ICT matig is er sinds 2020 een en ander versneld verbeterd bijvoorbeeld doordat de school is gaan werken vanuit een 'Cloud'. Deze ICT matige ontwikkeling zijn verder uitgewerkt in 2021 en 2022. Maar, professionalisering en onderwijskundige ontwikkeling heeft wel vertraging opgelopen. In 2022 is deze lijn, na de laatste lockdown weer opgepakt.

Op 01 januari 2021 is VSA aspirant lid geworden van de Coöperatieve vereniging antroposofisch kind centrum Midden-Nederland. Dit lidmaatschap beoogt een goed model van bestuurlijke continuïteit voor de school. Dit lidmaatschap is per 1 mei 2022 weer opgeheven, het bracht de school niet wat het verwacht had en belemmerde de ontwikkeling van de school. Dit proces heeft de directeur van de school veel energie en tijd gekost. De overwegingen naar een goed en duurzaam besluit over bestuurlijke continuïteit waren pittig. Begin 2022 heeft de directeur contact opgenomen met het bestuur van Stichting Vrijescholen Ithaka (hierna Ithaka) met de vraag of zij tijdelijk onder de vleugels van het bestuur van Ithaka kon landen om tot heroverwegingen van de bestuurlijke inrichting van de stichting te komen. Hiertoe is advies ingewonnen over hoe een dergelijke constructie te realiseren was, tijdelijk 'aanhaken' is wat anders dan fuseren. Besloten is over te gaan tot een personele unie door bestuur en toezicht van Ithaka in te schrijven als bestuur en toezicht van de Stichting Vrije School Amersfoort. Dit is bezegeld in een overeenkomst, waarbij afspraken over duur en voorwaarden van deze constructie zijn bepaald. MR van de VSA en GMR van Ithaka zijn betrokken geweest bij dit proces. Vanaf mei heeft de directeur gewerkt aan een overdracht naar het nieuwe bestuur en heeft ook aangegeven per 1 januari 2023 haar betrekking bij de school te willen beëindigen. Het bestuur van Ithaka heeft steeds kleine stappen gezet om de school beter te leren kennen en haar eindverantwoordelijkheid ook handen en voeten te geven. De school heeft tevens een procesontwerp gemaakt om met het team tot

besluiten met betrekking tot de bestuurlijke continuïteit te nemen, beoogd wordt hierover eind mei een definitieve keuze te maken. Daarna is afgesproken nog uiterlijk een jaar te kunnen nemen voor de realisatie van dat besluit.

Eind 2022 is een proces gestart voor de werving van een nieuwe directeur, dit lukte niet. Mogelijk door de tijd van het jaar, daarmee is besloten een interim-directeur te zoeken die tot de zomervakantie de leiding van de school zou overnemen. In het voorjaar van 2023 is opnieuw een wervingsprocedure gestart om per de zomervakantie een nieuwe directeur te vinden.

Met betrekking tot het personeelsbeleid in 2022 is nog steeds het grote lerarentekort merkbaar. Goede, ervaren en bij het vrijeschool passende medewerkers vinden blijft lastig. Dit maakt besluiten met betrekking tot beëindiging van contracten bij minder functioneren lastig, en legt druk op de vaste medewerkers doordat deze bij ziekte moeten bijspringen omdat vaste invallers niet beschikbaar zijn. De VSA is hierin geen uitzondering ten opzichte van het landelijke probleem.

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

Vrije School Amersfoort
Romeostraat 74
3816 SE Amersfoort
Telefoon: 033- 472 76 22

De juridische structuur van de organisatie is een stichting.

De Stichting Vrije School Amersfoort is per 22 december 1983 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Oost-Nederland onder nummer 411.889.65.

Contactpersoon

E. Ploeg, *directie a.i.*
E-mailadres: edithploeg@vrijeschoolamersfoort.nl
Website: www.vrijeschoolamersfoort.nl
E-mailadres: info@vrijeschoolamersfoort.nl

Bestuur

Naam: Drs. MSC. M.S. van Wijnen
Functie: bestuurder

1.1.1 Governance

VSA is met ingang van 01-01-2021 lid van de Coöperatieve Vereniging Antroposofisch Kindcentrum Midden-Nederland. Met ingang van 1 mei 2022 heeft de school het lidmaatschap van de Coöperatieve Vereniging Antroposofisch Kindcentrum Midden-Nederland beëindigd. De school heeft een nieuwe bestuurder en Raad van Toezicht gevonden.

Stichting Vrije School Amersfoort hanteert de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs ontwikkeld door de PO-Raad als leidraad bij het realiseren van goed bestuur. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd over professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Hier betreft het een functionele scheiding. Dat wil zeggen dat de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag zijn ondergebracht. De functie van bestuur ligt bij de bestuurder en de functie van intern toezicht ligt bij de Raad van Toezicht. Er wordt niet van de Code Goed Bestuur afgeweken.

Het bestuur beoogt op transparante wijze inzichtelijk te maken hoe de doelstellingen van de school worden gerealiseerd en hoe de daartoe ter beschikking gestelde middelen worden besteed. Het bestuur toetst plannen en vraagt advies aan de medezeggenschapsraad, het lerencollege, en de ouders van de school.

De jaarrekening is ter inzage op school beschikbaar. Daarnaast verzorgt het school secretariaat wekelijks berichtgeving aan ouders. Ook is de website van de school een bron van informatie en naslag voor ouders en belangstellenden, alsook de schoolgids. Gedurende het verslagjaar heeft het bestuur een

goed inzicht verkregen in de ontwikkelingen zoals boven vernoemd, en heeft daarvoor ook merendeels de benodigde informatie op een tijdige en adequate wijze verkregen.

1.1.2 Jaarverslag 2022 – Raad van Toezicht

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2022 van de Raad van Toezicht van Stichting Vrije School Amersfoort. In dit jaarverslag geven wij inzicht in de samenstelling, activiteiten en werkwijze van de Raad van Toezicht in 2022. Dit verslag betreft de periode vanaf 1 mei 2022. Vanaf dat moment is besloten op verzoek van Stichting Vrije School Amersfoort een personele unie te vormen met Ithaka.

De Raad van Toezicht bestond in 2022 uit vijf onafhankelijke leden. Voor het overzicht van de namen, functies en benoemingen van de Raad van Toezicht verwijzen we naar bijlage 1, pagina 32.

Code ‘Goed onderwijs, goed bestuur’

In de code ‘Goed onderwijs, goed bestuur’ is wettelijk vastgelegd dat er binnen een schoolorganisatie een splitsing moet zijn tussen het besturen en het toezicht houden.

Bij de VSA betreft het een functionele scheiding. Dat wil zeggen dat de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag zijn ondergebracht. De functie van bestuur ligt bij het College van Bestuur en de functie van intern toezicht ligt bij de Raad van Toezicht. Er wordt niet van de Code Goed Bestuur afgeweken.

De Raad van Toezicht is belast met het intern toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de VSA. Naast het gevraagd en ongevraagd adviseren ten aanzien van beleidsvraagstukken en financiën heeft de Raad formele taken bij het benoemen, ontslaan en belonen van de bestuurder en bij het vaststellen van de financiële stuur- en verantwoordingsdocumenten van de stichting, waaronder de begroting en de jaarrekening.

Taakverdeling

De Raad van Toezicht adviseert aan en houdt toezicht op de bestuurder en rapporteert daarover in dit verslag. Toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van de rijks- en eigen middelen is onderdeel van de werkzaamheden van de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft drie commissies ingesteld die de taak hebben op hun domein het toezicht te verdiepen en de plenaire vergadering inhoudelijk een stevige basis te geven.

Kwaliteitscommissie

- Mevrouw Francien Kleemans
- De heer Warner Immink

Auditcommissie

- De heer Marcel Fortuin
- De heer Remco van Duuren

Remuneratiecommissie

- De heer Marcel Fortuin

- De heer Erik Steenbakkers

Werkwijze

Het schoolplan voor de jaren 2021-2026 is richtinggevend geweest in 2022.

De Raad van Toezicht vergaderde vanaf mei 2022 driemaal plenair (twee reguliere vergaderingen en één zelfevaluatie). De meeste vergaderingen vonden fysiek plaats. De Raad van Toezicht ontvangt voorafgaande aan de vergadering een rapportage van de bestuurder en stelt in overleg met de bestuurder de agenda voor de Raad van Toezicht vergadering samen. De Raad van Toezicht beoordeelt voorstellen tot besluitvorming op inhoud, effectiviteit en doelmatigheid.

De Raad van Toezicht evalueert jaarlijks haar eigen functioneren. Het ene jaar in eigen kring en het andere jaar met een extern begeleider. De zelfevaluatie in november 2022 heeft in eigen kring plaats gevonden.

De Raad van Toezicht vergadert in principe in aanwezigheid van de bestuurder en wordt daarbij secretariael ondersteund vanuit het ondersteuningsbureau. Ook vindt er periodiek bilateraal overleg plaats tussen de voorzitter van de Raad van Toezicht en de bestuurder.

Verslagjaar 2022

Het toezicht op de doelmatige besteding van middelen vindt periodiek plaats aan de hand van gesprekken tussen de Raad van Toezicht en bestuurder over de kwartaalrapportages. Verder vindt er jaarlijks een gesprek plaats tussen Raad van Toezicht, bestuurder en accountant waarin deze laatste in het accountantsverslag mede ingaat op de doelmatige besteding van middelen.

De leden van de Raad van Toezicht zijn lid van de Vereniging Toezichthouders in het Onderwijs. Hierdoor wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot deskundigheidsbevordering, tot netwerken en kan advies worden ingewonnen.

Verder zijn er in 2022 in de Raad van Toezicht in 2022 specifiek de volgende zaken besproken:

Personele Unie

In 2022 is besloten op verzoek van VSA een personele unie te vormen met Ithaka per 1 mei 2022. VSA zal tot 1 augustus 2024 andere bestuurlijke borging onderzoeken. Bij gebreke van een keuze voor een andere bestuurlijke borging zal VSA per 1 augustus 2024 fuseren met Ithaka of zal de onder VSA ressorterende school per 1 augustus 2024 aan Ithaka worden overgedragen als bedoeld in art. 56 Wet op Primair Onderwijs. Een eerdere fusie met Ithaka kan besproken worden. De Raad van Toezicht van VSA en Ithaka en ook de GMR van Ithaka en de medezeggenschapsraad van VSA hebben in 2022 hun goedkeuring verleend aan deze fusie.

Wijziging bekostigingsstructuur

In 2021 is het bericht vanuit het Ministerie gekomen over de wijziging van de bekostigingsstructuur binnen de sector PO in de aankomende jaren, wat voor de VSA een negatieve financiële impact heeft. In 2022 zijn voorbereidingen getroffen om deze impact in de komende jaren te kunnen opvangen.

Overzicht van de belangrijkste besluiten van de Raad van Toezicht in 2022

Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste besluiten:

1. De Raad van Toezicht keurt formeel de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2023-2026 goed
2. De Raad van Toezicht tekent voor akkoord jaarrekening 2021

3. De Raad van Toezicht geeft goedkeuring aan de begroting 2023
4. De Raad van Toezicht adviseert positief over het jaarplan voor schooljaar 2022/2023
5. De Raad van Toezicht stemt in met een voorgenomen fusie met VSA per uiterlijk 1 augustus 2024 en vorm tot die tijd een personele unie met Ithaka

Rooster van aftreden

De personele unie bestaat tot uiterlijk 1 augustus 2024. Na afloop van deze termijn moet de VSA een andere bestuurlijke vorm kiezen. De leden van de Raad van Toezicht zijn benoemd zolang de personele unie voortduurt op basis van hun al bestaande rooster van aftreden.

Naam	Functie	Datum Benoeming	Datum Herbenoeming	Termijn	Datum aftreden
Marcel Fortuin	Voorzitter	1-10-2021	1-10-2019	Tweede	1-10-2023
Warner Immink	Lid	1-09-2020		Eerste	1-09-2024
Francien Kleemans	Lid	1-09-2020		Eerste	1-09-2024
Remco van Duuren	Lid	1-09-2021		Eerste	1-09-2025
Eric Steenbakkers	Lid	1-09-2021		Eerste	1-09-2025

Beloning

Het intern toezicht komt via een zorgvuldig proces tot een maatschappelijk te legitimeren honorering van de werkzaamheden. De Raad van Toezicht hanteert de richtlijnen van de overheid en volgt ook de ontwikkelingen die door het VTOI op dit gebied worden gepubliceerd (adviesregeling honorering toezichthouder 2022).

Belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- Toezichthouderschap is wel vrijwillig maar niet vrijblijvend
- Toezichthouderschap vraagt een serieuze tijdsinspanning (100-200 uur per jaar)
- Honorering van toezicht past bij de professionalisering van de bestuurscultuur in de PO-sector
- Honorering is gerelateerd aan kwaliteit van het toezicht.

De Raad van Toezicht van VSA heeft besloten van een honorering voor VSA af te zien, zolang er een personele unie is met de Raad van Toezicht van Ithaka.

1.1.3 Jaarverslag 2022 Medezeggenschapsraad

Gedurende het jaar heeft de medezeggenschapsraad elke maand overleg gehad. Bij een aantal van deze vergaderingen waren ook één of meerdere leden van het bestuur aanwezig.

Een terugkerend thema vormde de te varen koers met betrekking tot de samenwerking met de coöperatie Kindcentrum Midden Nederland. De samenwerking verliep anders dan verwacht, en de MR

heeft geadviseerd in de te overwegen stappen in deze. Ook is er positief geadviseerd en ingestemd met de vorming van een personele unie en de voorwaarden die daarbij pasten. Dit proces heeft veel tijd gevraagd. De MR is ook betrokken geweest bij het eerste wervingsproces van een nieuwe directeur eind 2022. Een van de leden van de MR en een ouder van de MR was aanwezig als lid van de benoemingsadviescommissie. Helaas heeft dit proces niet geleid tot de aanstelling van een nieuwe directeur. Daarna heeft de MR geadviseerd over de tijdelijke aanstelling van een interim-directeur.

Overleg over de door de overheid beschikbaar gestelde middelen t.b.v. corona-achterstanden in het onderwijs; de zogenaamde NPO-gelden bleef ook in 2022 zo nu en dan noodzakelijk. Om deze gelden goed te besteden heeft de directie van de VSA in 2021 een schoolscaan gemaakt en op basis hiervan een plan van aanpak en een passende begroting gemaakt. De MR is hierbij betrokken en heeft instemming gegeven.

Naast deze uitzonderlijke onderwerpen heeft de MR met de directie gesproken over lopende zaken en het tevredenheidsonderzoek van ouders van de VSA.

1.2 Profiel

1.2.1 Missie

VSA is opgericht om kinderen de mogelijkheid te bieden zich evenwichtig te ontwikkelen. Bewegelijkheid in het denken, empathie in het voelen, vitaliteit en doelgerichtheid in het handelen zijn daarbij kernbegrippen. Wij willen antwoord geven op de ontwikkelingsvraag van elk kind individueel en elke klas als geheel.

Wij willen een bijdrage leveren aan een brede oriëntatie van het kind in contact met de wereld van nu. Daardoor zal een hechte basis gelegd worden voor volwaardige deelname aan de samenleving die zijn/haar inzichten, talenten en vaardigheden nodig heeft.

1.2.2 Visie

Het onderwijs in een vrijeschool is bedoeld als ontwikkelingsmiddel. Onderwijs stimuleert vorming van de persoonlijkheid en de cognitieve ontwikkeling van het kind. Daarom biedt de leerkracht de onderwerpen zo aan, dat ze aansluiten bij de ontwikkelingsfase – en daarmee bij de behoeften - van de kinderen.

Onderwijzen is geen emmer vullen, maar een vuur ontsteken. Warm enthousiasme ontstaat bij de leerkracht die zichzelf blijft ontwikkelen en voor de uitdaging staat om binnen de vrijeschoolpedagogie een eigen visie op onderwijs te realiseren. Dat enthousiasme is aanstekelijk voor de kinderen; zij voelen zich daardoor gestimuleerd om belangstellend en onderzoekend in de wereld te staan.

Kernwaarden

Ons motto is: "Worden wie je bent". Dit brengt met zich mee dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om haar/zijn talenten te benutten en te ontwikkelen, met aandacht voor eigenheid en persoonlijke leerstijl. Centraal staat steeds de vraag: wat heeft dit kind in deze situatie nodig om zich te kunnen ontwikkelen, zodat het de overstap kan maken naar zelfstandiger voorgezet onderwijs.

- Wij werken vanuit het antroposofisch mensbeeld.
- Wij hebben oog voor het individuele kind en haar/zijn omgeving.

- In ons onderwijs richten wij ons op hoofd, hart en handen
- Op onze school heerst een professionele cultuur, waarbij we professionaliteit opvatten als een evenwichtig geheel van vakinhoudelijke kennis en kunde (handelen) en persoonlijke betrokkenheid.

Uitgangspunten

Het werken aan deze missie en visie vertrekt bij de volgende vier uitgangspunten:

- Kinderen begeleiden betekent ze in hun wezen zien en ontmoeten;
- Er is samenhang, evenwicht en bezinning ervaarbaar in alle leerprocessen
- Ouders en leerkrachten werken samen aan de ontwikkeling van het kind;
- De school is een lerende organisatie; opvoeden is zelf-opvoeden, zowel individueel als in organisatieverband.

Deze vier uitgangspunten vormen toetsstenen waaraan het dagelijks handelen in school getoetst kan worden.

1.2.3 Kernactiviteit en organisatie doelen

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door leerlingen in te schrijven, personeel aan te stellen, geldmiddelen bijeen te brengen, gebouwen en accommodatie te verwerven en te onderhouden en ook door de vertrouwdheid (zowel in het denken als het handelen) te bevorderen met de maatschappijvernieuwende impulsen die vanuit de antroposofie ontstaan, en verder door alle wettige middelen die voor het doel bevorderlijk zijn.

De kerndoelen voor het basisonderwijs in Nederland geven per vak aan wat een kind aan het einde van de basisschool moet weten en kunnen. De overheid stelt deze kerndoelen vast. Vakken waarvoor kerndoelen gelden, zijn wettelijk verplicht. Dit betekent dat alle kinderen deze vakken volgen. Een school bepaalt zelf hoe de lessen in deze vakken worden gegeven en met welk lesmateriaal. Het is dus niet de inhoud van de kerndoelen waarin het vrijeschoolonderwijs verschilt van het reguliere onderwijs. Het verschil zit in de pedagogisch-didactische en methodische benadering waarmee de leerlingen worden uitgedaagd zich de in de kerndoelen verwoorde competenties eigen te maken. Daarnaast biedt het vrijeschoolonderwijs op kunstzinnig, sociaal-emotioneel en motorisch gebied haar leerlingen extra ontwikkelings- en ondersteuningsmogelijkheden in het leerproces. In het vrijeschoolonderwijs worden de cognitieve, affectieve en psychomotorische aspecten van de ontwikkeling van kinderen als gelijkwaardig en in samenhang met elkaar gezien. Eenvoudiger gezegd: de ontwikkeling van hoofd, hart en handen vormt een geïntegreerd geheel. Vanuit de verschillen in ontwikkeling wordt gekeken naar wat voor ieder kind nodig is (onderwijsbehoeftes).

Onze schoolweging is met 23,6 geclassificeerd als laag, met een spreiding van 5,72. Dit betekent dat, op basis van de vijf criteria die de schoolweging tot stand brengen, onze populatie over het algemeen ouders heeft die hoog theoretisch opgeleid zijn en die overwegend stimulerende factoren in de thuissituatie kan benutten. Met deze schoolweging van 23,6% moet minstens 58,6% van al onze leerlingen eigenlijk niveau 1S voor rekenen en 2F voor taal halen. Deze 58,6% is de signaleringswaarde, een ondergrens. Het is de ambitie van VSA om in de komende jaren ook op deze percentages te komen. Voor het schooljaar 2022-2023 is er door de onderwijsinspectie een correctiewaarde van 53,8 ingesteld voor 2F 1S.

1.2.4 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het schoolbestuur is zich bewust van het maatschappelijk speelveld waarin de organisatie zich bevindt en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de schoolorganisatie vorm te geven. De school onderhoudt actief contact met instellingen en verenigingen uit de lokale gemeenschap. VSA heeft in het kader van MVO en duurzaamheid geïnvesteerd in het menselijk kapitaal: medewerkers en leerlingen, goed en gezond werkgeverschap, kwaliteit van onderwijs en de sociale en ethische aspecten van de organisatie. Ook is er voortdurende aandacht voor de ecologische ontwikkeling. Zowel in het onderwijs zelf, als op het gebied van afvalverwerking.

Voor onze jaarfeesten en andere activiteiten maken we gebruik van de plaatselijke ondernemers. In ons onderwijs gaan we regelmatig met de klas op bezoek bij plaatselijke bedrijven om de ambachten van boer of bakker, te ervaren en ervan te leren. Daarnaast is er vanuit de antroposofische identiteit veel aandacht voor natuur en omgeving door bijvoorbeeld gebruik te maken van milieuvriendelijke schoonmaakproducten, biologische voeding en een duurzame bouwvisie. Het aangelegde groene schoolplein wordt buiten schooltijd opengesteld voor de wijk waarin de school zich bevindt.

VSA heeft een stuk tuin in gebruik bij de plaatselijke Volkstuin Vereniging de Heiligenberg. De leerlingen van de 5e en 6e klas leren daar de grond te bewerken. Ze leren daarbij het proces van zaaien tot oogsten kennen. Maken kennis met verschillende gewassen, onkruid, het verzorgen van de grond en de planten. Ze leren verschillende soorten gereedschap te hanteren. De aandacht voor de natuur en seizoenen komt in ons onderwijs naar voren in alle klassen.

1.2.5 Zaken met een behoorlijke politieke of maatschappelijke impact

De school heeft begin 2022 nog een korte periode moeten sluiten en onderwijs op afstand moeten vormgeven. De impact van een aantal weken onderwijs op afstand is al in 2021 in kaart gebracht maar valt nooit helemaal te duiden. Tot vandaag vraagt de school zich regelmatig af of bepaald gedrag van leerlingen of leeropbrengsten nog zouden samenhangen met deze sluitingen. Er is een schoolscan gemaakt en op basis van de uitkomsten en plan van aanpak met begroting, in het kader van het Nationaal Programma onderwijs en de daartoe beschikbaar gestelde middelen. De school heeft minder inkomsten gehad doordat er door Corona geen verhuur van ruimten plaats kon vinden.

1.3 Dialoog

1.3.1 Intern

VSA was tot 31 april 2022 lid van de Coöperatieve vereniging Kind Centrum Midden Nederland en per 1 mei 2022 heeft zij een personele unie gevormd met Ithaka. Ithaka is een bestuur met 13 vrijescholen in de regio Noord-Holland. Het bestuur en de raad van toezicht van deze stichting zetten zich in voor de kwaliteit en de borging van het vrijeschoolonderwijs van de aangesloten scholen.

De directeur van de VSA geeft leiding aan de school. De directeur is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het uitzetten en toezien op de uitvoering van het beleid. De adjunct-directeur ondersteunt de directeur en vervangt haar bij afwezigheid. De directie en intern begeleiders werken nauw samen. Het team is 'mede-drager' van de school.

In het schooljaar 2022-2023 zijn er zes kleuterklassen (groep 1 en 2); twee eerste klassen (groep 3); twee tweede klassen (groep 4); twee derde klassen (groep 5); twee vierde klassen (groep 6); twee vijfde klassen (groep 7) en één zesde klas (groep 8). Twee klassen zijn in de dependance gehuisvest.

De directie, leerkrachten en school worden dagelijks voor praktische ondersteuning bijgestaan door de administratieve kracht (officemanager). Voor dagelijks onderhoud, bestellingen en ondersteuning is vijf dagdelen per week conciërge aanwezig. Er zijn drie onderwijsassistenten ter ondersteuning van de leerkrachten. Daarnaast zijn er stageplekken voor leerkrachten in opleiding. Voor personele zaken is er een personeelsadviseur aan school verbonden. Er zijn twee bouwcoördinatoren voor de kleuter en onderbouw (taken). Er is een bedrijfsarts aan school verbonden om te ondersteunen bij verzuimsituaties.

De school heeft een medezeggenschapsraad die een keer per maand bij elkaar komt en een keer per maand is er een bilateraal overleg tussen bestuurder en directeur. De directeur van de school is aangehaakt bij het directieteam van Ithaka. Hier wordt bovenschools beleid ontwikkeld en is een netwerk aan steun en samenwerking vormgegeven. De VSA heeft vrij toegang tot alle beleid van Ithaka en maakt gebruik van dit netwerk als ware zij gefuseerd met Ithaka.

Overlegstructuur en communicatie

Eenmaal per maand komt de brede praktische vergadering bijeen (of online via Teams). Hierbij zijn leerkrachten kleuterbouw en onderbouw aanwezig. Alle leerkrachten zijn vooraf geïnformeerd over de agenda en hebben de mogelijkheid om input te leveren en mee te denken. Tijdens deze vergadering worden schoolbrede- praktische en beleidsvormende zaken besproken. In deze vergadering vindt ook besluitvorming plaats.

Eens per twee weken vindt de praktische vergadering plaats. Hierin vindt afstemming plaats over schoolzaken; wordt informatie gedeeld; worden beleidsvoorstellen ingebracht; vindt beeldvorming plaats en worden besluiten genomen. De kleuterbouw heeft daarnaast nog een eigen afstemmingsmoment/vergadering.

In de wekelijkse pedagogische vergaderingen vindt gezamenlijke studie plaats, in 2021 met betrekking tot het reken-verbetertraject; worden kinderbesprekingen gehouden. Van de praktische vergaderingen worden notulen gemaakt.

Er is coördinatoren overleg, waarin de directie, coördinatoren en de officemanager, praktische schoolzaken bespreken en coördineren. Ook is een ib-directie overleg, waarin de zorg-gerelateerde zaken besproken worden.

Alle medewerkers ontvangen op vrijdag de 'interne agenda en mededelingen', waarin de gezamenlijke agenda voor de volgende week zichtbaar is en waarin de laatste informatie en mededelingen worden gedeeld.

Ouders ontvangen wekelijks 'het weekbericht', waarin zij geïnformeerd worden over de schoolagenda en actuele zaken.

Eenmaal per jaar is er een algemene ouderavond waar bestuur en directie ouders informeert over de stand van zaken binnen school.

1.3.2 Externe relaties

Het bestuur en de school onderhouden diverse contacten met externe instanties. Ook dit jaar hebben veel van deze contacten plaatsgevonden.

- **Onderwijsbureau Twente**
Het Onderwijsbureau Twente vervult een ondersteunende rol voor de organisatie van VSA. Zij verzorgen de personeelsadministratie en de financiële administratie. Daarnaast ondersteunen zij bij het opstellen van de begrotingen, de managementrapportages, de jaarrekening en planning en control.
- **Opleidingscentra**
VSA werkt samen met de Hogeschool Leiden (Vrijeschool Pabo) aan contact en afstemming. Studenten van de Hogeschool Leiden, Pabo's uit de regio, maar ook van opleidingen voor onderwijs- en klassen assistent en sportopleidingen kunnen stagelopen bij VSA.
- **SWV de Eem**
De VSA werkt samen in het Samenwerkingsverband De Eem. De VSA heeft ook dit jaar weer impulsgelden ontvangen om, net als de andere scholen in het samenwerkingsverband, de basisondersteuning op orde te krijgen. De middelen ten behoeve van de borging van de basisondersteuning, is op basis van de 8 beloftes, zoals geformuleerd in het beleidsplan van SWV de Eem, ingezet. Verantwoording hierover is afgelegd in het document 'Financiële verantwoording middelen basisondersteuning 2021 SWV de Eem'. Jaarlijks vindt het 'SOP- gesprek' (SOP staat voor School Ontwikkel Plan) plaats, om de samenwerking te evalueren en bij de stand van zaken met betrekking tot de zorg in de school stil te staan. Daarnaast zijn gelden ontvangen voor individuele arrangementen voor leerlingen met een extra zorg en of ondersteuningsvraag, basisondersteuning overstijgend.
- **Gemeente Amersfoort**
Er vindt regelmatig overleg plaats met de gemeente. Dit kan gaan over allerlei ontwikkelvraagstukken in de gemeente. Zoals bijvoorbeeld het tegengaan van segregatie. In 2022 heeft frequent overleg plaatsgevonden tussen Gemeente en de verschillende schoolbesturen en ook de GGD, de KDC's, in het kader van Corona. Dit onder de naam Bibo (Breed Inter Bestuurlijk Overleg primair onderwijs Amersfoort).
- **Inter Bestuurlijk Overleg (IBO) Amersfoort**
De andere schoolbesturen in het basisonderwijs in Amersfoort zijn onze gesprekspartner in het Interbestuurlijk Overleg (IBO). Via diverse werkgroepen hebben wij ook contact met organisaties in de kinderopvang, (jeugd)welzijn en met de gemeente over onderwerpen als voor- en vroegschoolse Educatie en jeugdzorg. Via het IBO zijn we vertegenwoordigd in het overleg met het voortgezet onderwijs (het PO-VO-overleg) waar de overgang van basis- naar voortgezet onderwijs bijvoorbeeld onderwerp van gesprek is.
- **Kindcentrum Panta Paideia**
Kindcentrum Panta Paideia is een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang voor kinderen van 0-13 jaar en is gehuisvest in het hoofdgebouw van de Vrije School.

Overige externe contacten en netwerken

Het afgelopen jaar zijn er regelmatig contacten geweest met de vakorganisaties, de Begeleidingsdienst

voor Vrijescholen (BVS), de bestuursorganisatie PO-raad, met de regionale samenwerkingsverbanden, de Vereniging voor Bijzonder Onderwijs (VBS) en de Vereniging van Vrijescholen. Deze organisaties worden geraadpleegd voor adviezen op het gebied van rechtspositie, huisvesting en beleidsplannen.

Er is samenwerking met de leerplichtambtenaar gemeente Amersfoort en met het wijkteam en de wijkagent. Daarnaast met de GGD, het Kindertherapeuticum in Zeist en andere school-ondersteunende organisaties.

Verder is er samenwerking met omliggende vrije scholen. De scholen geven samen vorm aan een verdere synergie op het gebied van gedeelde expertise, scholing van leerkrachten en ondersteuning in de vorm van afstemming tussen directeuren.

1.3.3 Klachtenafhandeling

Er zijn drie meldingen of vragen binnen gekomen bij de vertrouwenspersoon en per mail een klacht van een ouder over de directeur. Er zijn geen meldingen bij de klachtencommissie of het bestuur gedaan.

2. Verantwoording beleid

2.1 Onderwijs & kwaliteit

2.1.1 Interne en externe kwaliteitszorg

In de verticale lijn wordt door het bestuur aan de Raad van Toezicht verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. Over de kwaliteit van onderwijs wordt ook gesproken met de onderwijsinspectie. De inspectie voert een jaarlijkse prestatieanalyse uit en eens in de vier jaar een onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer door het bestuur volgens het vigerende onderzoekskader. Er wordt een jaarverslag gestuurd naar het ministerie van OC&W. Het kwaliteitsbeleid van Vrije School Amersfoort zoals weergegeven in het schoolplan (en bijbehorende sturingsdocumenten) is onderwerp van gesprek in de bilaterale overleggen tussen bestuurder en de directeur.

Op de horizontale lijn is er afstemming tussen bestuur, directie en medewerkers en MR en wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid aan de ouders van school, tijdens de algemene ouderavond.

2.1.2 Opbrengsten

Ook in 2022 zijn schoolbreed de landelijke genormeerde Cito-toetsen afgenomen van de kernvakken taal en rekenen in lijn met de toets kalender van VSA. De opbrengsten zijn geanalyseerd door de intern begeleider en de leerkrachten en aan elkaar gepresenteerd in een teamvergadering. Daar waar nodig zijn verdiepende analyses gemaakt en vervolgens plannen van aanpak voor verbetering. In het schooljaar 2022-2023 is ervoor gekozen de midden meting van klas 6/groep 8 naar voren te halen en een beginmeting in november af te nemen. Dit is als pilot ingezet vanuit de verwachting dat dit een betere verdeling over het hele jaar geeft.

In juni 2022 zijn twee sterke klassen 6 (groep 8) uitgestroomd en zijn de referentieniveaus gehaald. Voor de komende jaren hebben we onze schoolambities opgesteld en daaraan gekoppelde ondersteuningsplannen voor verschillende klassen gemaakt.

Schoolbreed is in 2021 begonnen met een rekentraject onder begeleiding van de Begeleidingsdienst van scholen. Dit traject heeft in 2022 vervolg gehad met zowel meerdere gezamenlijke studiemomenten als individuele begeleiding in de klas.

We hebben al eerder geconstateerd dat onze opbrengsten een grote leerkrachtafhankelijkheid tonen, waardoor het uitstroombeeld niet stabiel is. In de pedagogische vergaderingen en studiemomenten wordt er gezamenlijk gewerkt aan kwaliteitskaarten rekenen en later ook kwaliteitskaarten taal. Als school is het onze ambitie om meer eenheid te brengen in hoe we werken, vanuit een gezamenlijk gedragen visie op waarom we doen wat we doen. In dit proces speelt het begeleiden van de verschillende achtergronden en visies naar een gedragen beleid een grote rol. In 2022 hebben we een gezamenlijk gedragen kwaliteitskaart rekenen gemaakt en wordt er tijdens de pedagogische vergaderingen ingezet op het vergroten van kennis. In 2023 zullen we het traject rekenen afsluiten met studie over differentiatie, het OPP en het drieslagmodel. Daarna zullen we de aandacht verleggen naar de kwaliteitskaart taal.

Het is onze ambitie om vanaf schooljaar 2024-2025 elk jaar de signaleringswaarden te halen en onze populatie uit te laten stromen naar het onderwijs dat past bij hun cognitieve en sociale vermogens.

2.1.3 Schoolambities

Niveau	Rekenen signaleringswaarde: 56,3%			Taalverzorging (o.a. SP.) signaleringswaarde: 56,3%			Lezen (BL) signaleringswaarde: 56,3%		
	< 1F	1 F	1S	< 1F	1 F	2F	< 1F	1 F	2F
2021-2022	<10%	90%	53,3%	<5,5%	94,5%	64%	<6%	94%	80%
<i>Behaald IEP 2021-2022</i>	<i>8%</i>	<i>92%</i>	<i>60%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>	<i>70%</i>	<i>3%</i>	<i>97%</i>	<i>82%</i>
Ambities 2022-2023	8%	90%	53,5%	5,3%	94,6%	64,5%	6%	94%	82,5%
Ambities 2023-2024	6%	93%	55,0%	5,1%	94,8%	65,0%	5%	94,5%	85,5%
Ambities VSA 2024-2025	5%	95%	56,3%	5%	95%	65,6%	5%	95%	87,2%

De onderwijsinspectie heeft voor 2022-2023 en 2023-2024 correctiewaardes vastgesteld, gekoppeld aan de schoolweging. We hebben onze ambities hierop niet aangepast.

2.1.4 Referentieniveaus

We hebben eerder geconstateerd dat we nog niet met alle klassen op koers zijn om de referentieniveaus te halen die bij onze populatie passend zijn. Nog niet in alle klassen wordt voldoende gewerkt met instructie op verschillende niveaus. We zien dit met name terug in onze onderwijsresultaten bij rekenen. We zien dat onder andere door het rekentraject en de gesprekken tussen leerkrachten en de interne begeleiding, het bewustzijn en de professionalisering bij het team vergroot is en zij hierin ook individueel stappen hebben gemaakt. We hebben hiervoor in 2023 scholingsmomenten ingepland. Als de effectiviteit van de instructie verder toeneemt zal dit ertoe bijdragen dat onze ambities realistisch zijn.

Vanaf het schooljaar 2022 wordt er meer gewerkt met Levelwerk, passende lesmaterialen voor de meer-en hoogbegaafden.

Vanuit IB en directie is de toetskalender voor schooljaar 2021-2022 en voor 2022-2023 aangepast. We hebben hierdoor eerder kunnen signaleren en ondersteunen, in een eerder stadium. We zien voor een deel vooruitgang en het kristalliseert sneller uit wie er echt een leesprobleem hebben en wie met de RT-hulp weer mee kunnen in de basis.

Doordat we eerder signaleren komt het hele proces eerder op gang, we zijn nu sneller in aanvragen als het leesproces stagneert.

2.1.5 Sociocratische besluitvorming

Binnen VSA wordt gewerkt vanuit een behoorlijke vrijheid en autonomie (professionele ruimte). Daarbij werd eerder zichtbaar dat afspraken niet altijd duidelijk zijn voor iedereen of niet altijd eenduidig worden nagekomen. Dit vergroot de leerkrachtafhankelijke onderwijsresultaten en verzwakt de interne besluitvorming. Vanaf augustus 2022 zijn we als pilot gaan werken met Sociocratische besluitvorming, waarbij we gaan van de meeste stemmen gelden, naar elke stem telt. We zijn daarbij begonnen met het voordragen van mensen voor de BC-kring, die zich buigt over de Bestuurlijke Continuïteit (BC). We merken dat deze werkwijze meer ontspanning geeft tijdens de besluitvormingsprocessen en dat met het geven van mandaat aan een werkgroep er ook duidelijker wordt bij wie iets ligt. Het gezamenlijk bereiken van consensus over besluiten, zorgt voor een groter draagvlak en een sterkere en snellere besluitvorming. Het draagt hierdoor mede bij aan een grotere eenduidigheid in werkwijze en professionalisering. De volgende stap hierin is het afstemmen van wie waar verantwoordelijk voor is en de taken verdelen. Het mandaat geven aan degene van wie de taak is.

2.1.6 Executieve functies en gedrag

We zien in onze school een groeiende groep leerlingen die in de kleuterklas op school komen en moeite hebben met executieve functies en gedrag. Landelijk is deze tendens ook zichtbaar, daarbij wordt de corona-tijd als mogelijke oorzaak gezien. De kinderen zijn veel minder in het sociale bredere contact geweest. Er is meer thuis gewerkt door ouders en kinderen zijn meer thuis geweest. In de kleuterbouw is ten opzichte van eerdere jaren een grotere groep leerlingen waarbij zorg is, en/of waarbij het Samenwerkingsverband betrokken is. Dit vraagt veel van onze leerkrachten. We hebben hierop besloten om in de herverdeling van de NPO gelden ruimte te maken voor een gedragscoach. Zij zal in 2023 starten.

Ook in de executieve functies zien we in onze populatie met veel meer- en hoogbegaafden, veel aandachtspunten. Vanaf september 2022 hebben we in de RT ook ruimte gemaakt voor deze kinderen.

Naast RT wordt er ook gewerkt met verdiepingsklassen in zowel de kleuterbouw (groep 1-2) als de onderbouw (klas 5-6/ groep 7-8) waarbij met name aan de executieve vaardigheden wordt gewerkt.

Er zijn enkele kinderen die via een arrangement gecoacht worden op executieve functies.

2.1.7 Sociale Veiligheid: welbevinden en sociaal emotionele ontwikkeling

De vragenlijst Sociale Veiligheid wordt jaarlijks in mei afgenomen in klas 5 en 6. We zien dat in alle klassen de uitkomsten boven de landelijke norm liggen en daarmee goed zijn.

In de huidige klas 4a moest, mede door de wissels van leerkrachten en het vertrek van enkele leerlingen, het sociale klimaat in de klas opnieuw vormgegeven worden. Voor die klas is een Regenboogtraining gestart. Deze wordt uitgevoerd door de Begeleidingsdienst van Vrije Scholen. Binnen onze school hanteren we schoolregels, pauzeregels en is er in ons curriculum veel aandacht voor de omgangsvormen met elkaar. We gaan ervan uit dat iedereen zichzelf mag zijn en welkom is. Binnen onze school zijn er verschillende kinderen met gender vragen, maar we ervaren in geen enkele klas gender-issues of problematiek.

Tijdens de studiedag in oktober 2022 hebben we als team een scholing seksuele gezondheid gehad. Klas 6 heeft een training mediawijsheid gehad.

We hanteren binnen school een maatjessysteem, waarbij de eerste klassen een maatje hebben uit de zesde klas. Zij helpen bij de voorbereiding van jaarfeesten, spelen met hen in de pauzes en helpen met het leren lezen. De zesdeklassers zijn zich hierdoor bewust van hun voorbeeldfunctie en de rol die hun maatjes hebben gespeeld voor hen zelf in klas 1. Ook de vijfde klas helpt de tweede klas, met name als leesmaatjes.

2.1.8 Passend onderwijs

De VSA richt zich net als het landelijk beleid op inclusief onderwijs en streeft ernaar zo min mogelijk leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte te laten uitstromen naar het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs. Dankzij middelen en ondersteuning van het samenwerkingsverband is dit in de meeste gevallen haalbaar gebleken.

Onze ouderpopulatie bestaat uit veelal hoger opgeleide ouders. Het percentage meer-en hoogbegaafden binnen onze school is daardoor, zoals verwacht, hoger dan gemiddeld. En aanmerkelijk hoger dan in andere scholen in onze wijk. Daarnaast signaleren we verschillende kinderen met taalachterstanden of gedragsvraagstukken. Als school hebben we hierop verschillende keuzes gemaakt om ook voor deze kinderen onderwijs te geven die past bij hun ontwikkelingsvraag en onderwijsvraag.

Hoog- en meerbegaafdheid: binnen school hebben we een specialist hoogbegaafdheid die meekijkt in de klassen, observaties en consultaties doet, en adviseert voor de inzet van andere onderwijsmaterialen zoals Levelwerk. Ook werkt zij met verschillende kinderen. Binnen onze school is één arrangement afgegeven voor het begeleiden van hoogbegaafdheid.

Sinds 2021 zijn er verdiepingsklassen voor de kleuters, waarbij de kinderen buiten de klas aan het werk gaan met executieve vaardigheden, samenwerken en motorische vaardigheden.

Sinds schooljaar 2022-2023 hebben we als school ook een verdiepingsklas voor kinderen uit klas 5 en klas 6 (groep 7 en 8) waarbij met name gewerkt wordt aan leren leren en samenwerken. Daarbij maken we gebruik van de methode Vooruitlabwerkboek en individuele projecten. De lessen worden uitgevoerd door de onderwijsondersteuning, en de specialist hoogbegaafdheid houdt supervisie. In de groep is plek voor maximaal 8 kinderen.

In 2022 is de scholing op passend onderwijs voor deze doelgroep uitgebreid. Met name in de kleuterbouw is op studiedagen gekeken naar de onderwijs en ontwikkelingsvraag bij deze kinderen, en ook welk lesaanbod aansluit bij onze visie en de ontwikkelingsvraag.

Vroegdiagnostiek: in 2022 hebben we € 35.700,60 uitgegeven aan vroegdiagnostiek en begeleiding of onderzoek van individuele kinderen. Hiervoor hebben we van het uitvoeringsprogramma jeugd en onderwijs van de gemeente Amersfoort € 5.400 extra gelden ontvangen.

Gedragsproblematiek: vanaf 2023 tot 1 juli 2025 zal er wekelijks een coach in school zijn die met verschillende kinderen werkt die een vraag hebben in het gedrag. Daarnaast zal zij leerkrachten begeleiden in hoe met deze kinderen in de klas om te gaan.

Taal en dyslexie: we hebben ingezet op meer structuur in de signalering, eerdere signalering en meer mogelijkheden van ondersteuning van kinderen met een taal of leesachterstand. Daarbij zijn de onderwijsondersteuners betrokken en in nauw contact met de RT'ers. We borgen de signalering en het ondersteuningsprofiel door tijdig aanvragen te doen voor onderzoek Enkelvoudig Dyslexie. Hierover is afstemming met het samenwerkingsverband.

Het Samenwerkingsverband de Eem: Als school hebben we regelmatig contact met de onderwijsondersteuner van Samenwerkingsverband de Eem. Daarbij richten we ons, veelal met het wijkteam, interne begeleiding, leerkrachten, het samenwerkingsverband en de ouders, op de ontwikkelingsvraag van het kind in het brede beeld. Het bieden van passend onderwijs bij de ontwikkelingsvraag is onderdeel van deze gesprekken en uitvoering in de klassen. Mede door observaties en overleg is het mogelijk geweest om voor verschillende kinderen binnen school een betere aansluiting met het onderwijs te realiseren.

2.1.9 Leerlingaantallen

Het aantal leerlingen op 1 oktober 2019 bedraagt:	361
Het aantal leerlingen op 1 oktober 2020 bedraagt:	390
Het aantal leerlingen op 1 oktober 2021 bedraagt:	382
Het aantal leerlingen op 1 februari 2022 bedraagt:	399

2.1.10 Uitstroomcijfers 2022

Overzicht uitstroom naar het vervolgonderwijs in percentages

Niveau	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
PRO	0	3 %	3 %	0	0
VMBO BK t/m VMBO GL	0 %	13 %	7 %	6 %	14 %
VMBO TL	10 %	18 %	7 %	21 %	4 %
VMBO	6 %	3 %	3 %	2 %	4 %
HAVO/VMBO T	19 %	20 %	27 %	15 %	8 %
HAVO	6 %	15 %	13 %	13 %	13 %
HAVO/VWO	35 %	5 %	7%	13 %	10 %
VWO	24 %	23 %	33 %	30%	47 %
Totaal	100 % =51	100 % = 39	100 % = 31	100 % = 46	100 % = 52

2.1.11 Werkdrukverlaging & verantwoording inzet onderwijsassistenten

Ook in 2021-2022 heeft VSA op basis van het werkdrukakkoord werkdrukverlagingsgelden ontvangen. De Werkdrukverlagingsgelden zijn vervolgens overgegaan in de NPO gelden. Onze werkdrukverlagingsgelden worden structureel ingezet met vaste onderwijsassistenten. In 2022 is het lopende Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) traject ter uitbreiding van het team onderwijsassistenten, gecontinueerd. Na het behalen van zijn diploma is hij in dienst gekomen. De klassen in de onderbouw hebben hierdoor drie keer per week ondersteuning. In de kleuterbouw (groepen 1 en 2) zijn de werkdrukverlagingsgelden in schooljaar 2021-2022 meer leerkracht-gebonden en verspreid over het schooljaar ingezet. Meestal in het kader van vervanging of ondersteuning in de klas tijdens drukke periodes. De kleuterbouw heeft sinds schooljaar 2022-2023 twee x per week ondersteuning in de ochtend en acht groepen verdiepingklas per week.

De werkdrukverlagingsgelden zijn daarmee ook in 2022 voor het gehele bedrag ingezet op personele inzet en scholing van de onderwijsassistenten.

In het rooster van de onderwijsassistenten is extra ruimte behouden voor scholing van de assistenten, overleg en voorbereiding. De onderwijsassistenten zijn daarnaast actief betrokken bij het rekenaarsproject dat in 2021 is gestart. Dit ter bevordering van professionalisering en het vergroten van kennis en vaardigheden en het verbeteren van de interne afstemming.

Voor alle medewerkers is administratieve ondersteuning geboden op piekmomenten. Zoals in de Cito periodes en rond de oudergesprekken. Ook zijn onderwijsassistenten ingezet als kortdurend vervang in de klas, waardoor de leerkracht een gesprek met bijvoorbeeld ouders, de intern begeleider en het samenwerkingsverband kon bijwonen. Hierdoor is het in 2022 ook mogelijk geweest om een deel van het (multidisciplinair) overleg met externen tijdens schooltijd te doen. De inzet van zowel onderwijsondersteunend personeel, materiaal en meer flexibiliteit heeft bijgedragen aan de afname van de ervaren werkdruk.

2.1.12 Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2022 zijn de NPO gelden met name ingezet voor extra RT, extra bovenschoolse interne begeleiding en

het rekenverbetertraject. Daarnaast is ingezet op bewegingslessen en materiaal voor de kleuterbouw, oefenmateriaal in de klas en scholing op sociocratische besluitvorming.

Daarmee kiezen we als school voor zowel ondersteuning van de leerlingen in extra uren RT, als ondersteuning van leerkrachten. We hebben door de NPO gelden ook de nodige interne begeleiding door externen kunnen realiseren. Daarmee is de voortgang in de verschillende verbetertrajecten en professionalisering voor de leerkrachten en externen behouden.

De realisatie van de oorspronkelijke begroting bleek niet volledig haalbaar, met name door het niet kunnen vervullen van de openstaande vacatures. Hierdoor zijn de gelden van 2021 slechts deels uitgegeven. Door de mogelijkheid om de NPO gelden tot de zomer van 2025 uit te geven, hebben we de gelden over de komende jaren begroot. In december 2022 hebben we aan de MR een aangepaste begroting voor de NPO-gelden voorgelegd. De MR heeft instemming verleend.

In de aangepaste begroting hebben we de NPO gelden, in overleg met het team, ingezet. Het grootste deel van de NPO gelden zal daardoor in de jaren 2023-2025 worden uitgegeven.

NPO begroting aangepast	2022	2023	2024	2025	
Totaal ingezet 2021-2022	115.000				115.000
Pakket integrale schoolontwikkeling NPO		15.000	20.000	15.000	50.000
Bovenschools IB					
Sociaal emotionele ondersteuning					
Scholing leerkrachten					
Remedial teaching		40.000	35.000	15.000	90.000
Extra inzet klassenondersteuner 3dgn per week		30.000	30.000	20.000	80.000
HB-klas		8.000	16.000	8.000	32.000
1x per week 6 uur					
Teamscholing besluitvorming					36.000
4 uur per week inzet coach		7.000	7.000	7.000	21.000
Gedragsvraagstukken					
Materiaal					
Laptops		20.000			40.000
Speelmateriaal buiten		0.000			
totaal					464.000

2.2 Strategisch personeelsbeleid

Het personeelsbeleid binnen VSA is gebaseerd op hetzelfde mensbeeld als het vrijeschoolonderwijs. Dat betekent dat er zowel aandacht is voor de functionele als voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers. Dit komt tot uiting in jaarlijkse gesprekken en een scala aan scholingsmogelijkheden. Het dreigende lerarentekort bieden wij het hoofd door een zorgvuldige werving- en selectieprocedure en een goed inwerkprogramma in te richten en de mogelijkheden voor zijinstroom te benutten.

De implementatie, monitoring en evaluatie van personeelsbeleid is vast onderwerp op de agenda van de bestuursvergadering. Over de implementatie van nieuw beleid vindt afstemming plaats met de MR.

Door de onrust in de Coronajaren zijn er in de verdere uitwerking van het IPB van de scholen in Midden-Nederland maar beperkt stappen gezet.

De duurzame inzetbaarheid van medewerkers is een belangrijk punt van aandacht, zowel in gezondheid als in loopbaanontwikkeling. Ook hierin spelen de jaarlijkse gesprekken een belangrijke rol, naast de samenwerking met de bedrijfsarts met betrekking tot het ziekteverzuim. De regeling Duurzaam Inzetbaarheidsverlof/BAPO voor medewerkers ouder dan 57 jaar is ingezet voor 0,523 Fte. Incidenteel wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid om korter of langer (onbetaald) verlof te verlenen.

2.2.1 Competentie van leerkrachten

Net als in 2021 was de inzet en betrokkenheid van het lerarenteam in 2022 groot. Tijdens de studiemiddagen waren alle leerkrachten met een aanstelling van 0,7 of hoger aanwezig. Leerkrachten met een kleinere aanstelling waren al dan niet aanwezig in overleg met de directeur. Samen met de begeleidingsdienst voor Vrije Scholen zijn individuele coaching-trajecten verder voortgezet met aandacht voor didactiek of specifieke leerkracht-ontwikkelvragen. Ook hebben er verschillende individuele coaching-trajecten plaatsgevonden en hebben leerkrachten taakuren gekregen om (beginnende) leerkrachten te coachen en ondersteunen. Speciale aandacht is besteed aan het niveau van het rekenonderwijs en het uitwerken van de ondersteuningsstructuur.

2.2.2 Gesprekkencyclus

In 2022 is met vrijwel alle medewerkers een functioneringsgesprek gevoerd. In deze gesprekken staat de ontwikkeling van de medewerker centraal, naast de bijdrage die de medewerker aan de organisatie kan en wil bieden.

2.2.3 Wijzigingen in de formatie en bezetting

Het totaal aantal medewerkers is gelijk gebleven; te weten 48 (zie onder) over het hele jaar en 43 op peildatum 31-12-2022.

Er hebben geen wijzigingen in de formatie plaatsgevonden.

2.2.4 Ziekteverzuim 2022

Het ziekteverzuim is ten opzichte van vorig jaar licht gestegen. Een enkele langdurig zieke medewerker drukt sterk op het verzuimcijfer; zij heeft begin 2023 een WIA-uitkering toegekend gekregen. De meldingsfrequentie is gelijk gebleven, terwijl het aantal nul-verzuimers (degenen die in een jaar geen enkel ziekteverlof aanvragen) nogmaals gedaald is. De invloed van Corona en lockdowns is hier zichtbaar; ook bij een besmetting zonder ziekteverschijnselen was de medewerker afwezig. En na het loslaten van de maatregelen kregen de virussen weer vrij spel.

De VSA heeft in 2022 weer overwogen een mate van eigen risicodragerschap voor het Vervangingsfonds aan te gaan ten opzichte van het Vervangingsfonds. Vooral nog is de keuze gemaakt voor de gewone aansluiting, dus volledige vergoeding van vervanging wegens ziekte of schorsing.

Aantal mw.		VP		MF		%NV	
2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
47	48	5,93	6,24	1,43	1,43	27,66	14,58

VP= verzuimpercentage MF= meldingsfrequentie NV= nul-verzuimers

2.2.5 Leeftijdsofbouw medewerkers 2022 (peildatum 31-12-2022)

Opvallend in de leeftijdsopbouw is dat het -beperkte- aantal mannen mooi verdeeld is over alle leeftijdscategorieën. Bij de vrouwen ligt de nadruk op de groep tussen de 45 en 55 jaar. Gewaakt moet worden voor een te sterke uitstroom van deskundigheid. Daarnaast is aandacht voor inzetbaarheid en vitaliteit van de betreffende groep extra van belang om langdurig verzuim te voorkomen. Het verschil tussen de 43 medewerkers die hieronder genoemd worden en de bovengenoemde 48 medewerker wordt verklaard door collega's die in en uit dienst gaan.

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	1	1	2
25 tot 35 jaar	1	2	3
35 tot 45 jaar	11	0	11
45 tot 55 jaar	14	1	15
55 tot 65 jaar	7	3	10
65+ jaar	2	0	2
Totaal	36	7	43

2.2.6 Werven nieuwe leerkrachten

Er is sprake van krapte op de onderwijsmarkt. Ook binnen het vrijeschoolonderwijs is het tekort aan leerkrachten merkbaar. Wij vinden het belangrijk om aankomende leerkrachten en mensen die de overstap naar het (vrijeschool-) onderwijs willen maken, te verwelkomen. Daartoe zijn in de afgelopen jaren mogelijkheden gecreëerd in de vorm van zij-instroom of BBL. In 2022 is de BBL-student in dienst gekomen als onderwijsassistent. Een van de stagiaires is gestart als leerkracht met een nieuwe eerste klas. In het stagebeleid en bij startende leerkrachten speelt goede begeleiding een belangrijke rol.

2.2.7 Stagetrajecten in 2022

In totaal zijn er vanuit de Vrijeschool Pabo zeven stagiaires geweest, waaronder één zij-instroom. Vanuit het MBO waren er vijf stagiaires, waaronder één BBL-plek. En één stagiaire van de opleiding Pedagogiek aan de HU. In totaal dertien stagiaires. Voor het schooljaar 2021-2022 is ervoor gekozen minder stageplaatsen MBO aan te bieden en de beschikbare begeleidingstijd te richten op het HBO. Er hebben vijf mensen een dagje meegelopen. Daarvan hebben twee mensen na het meelopen de stap (terug) in het onderwijs gemaakt.

2.2.8 Beheersing uitkeringen na ontslag

VSA stelt als voorwaarde dat bij beëindiging dienstverband wordt voldaan aan de voorwaarden van het Participatiefondsreglement. De eventuele uitkeringskosten komen dan voor rekening van het Participatiefonds. In augustus 2022 is het reglement gewijzigd waardoor altijd minimaal 10% van de uitkeringskosten voor rekening van de werkgever komt.

In 2022 heeft geen medewerker onderzoek plaatsgevonden.

2.3 Huisvesting & facilitair

2.3.1 Dependance

Sinds september 2020 maakt de VSA gebruik van een dependance om de extra klassen een onderdak te geven. Van september 2020 tot en met juli 2022 kon de school gebruik maken van enkele lokalen in de van der Hoeve School. Met ingang van schooljaar 2022-2023 wordt er gebruik gemaakt van beschikbare ruimten in de Openbare Basisschool 't Spectrum. De school heeft hier de beschikking over een kantoortje en twee lokalen.

Openbare Basisschool 't Spectrum. Daar maken we sinds schooljaar 2022-2023 gebruik van een kantoortje en twee lokalen.

2.3.2 Ruimtebehoefte

In het huisvestingsbeleidsplan (uit 2019) is het streven naar een volledige twee-stromen school rond 2025. De mogelijkheden voor de toekomstige huisvesting van deze dubbelstroomse school op de huidige locatie zijn in 2020 in een "Schetsplan ver(nieuw)bouw 2025 basisschool Roméostraat 74" opgesteld. Hierin wordt de vergroting van het aantal lokalen gecombineerd met de geplande (ver)nieuwbouw na 2025. De oudste gedeelten van het huidige gebouw (uit de zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw) worden dan gesloopt om daarvoor in de plaats nieuwe lokalen te bouwen, gedeeltelijk in twee bouwlagen. De nieuwe lokalen uit 2014, de zaal en de kleuterlokalen blijven in dit globale schetsplan gehandhaafd. De voorbereiding van dit plan zal in 2022 opgepakt moeten gaan worden. Wat dit plan enigszins in de weg kan zitten is de eis ten aanzien van de leerlingenprognoses en mogelijk leegstaande lokalen in de omgeving. In het genoemde "Schetsplan" zijn de te nemen stappen voor de komende jaren aangegeven.

Doordecentralisatie van de gemeente naar coöperatie Samenfoort

Vanaf 1 januari 2019 is de school lid van de nieuw opgerichte Coöperatie "Samenfoort". In deze coöperatie wordt de verdeling van huisvestingsgelden voor (ver)nieuwbouw voor PO-scholen in de gemeente Amersfoort afgesproken op grond van een integraal huisvestingsplan (IHP).

De (ver)nieuwbouw van Vrije School is gepland in de periode na 2025. Het is van belang de plannen van de Vrije School tijdig (2022) aan te kaarten in de coöperatie.

2.3.3 Onderhoud schoolgebouw

Met behulp van het huisvestingsbureau Sineth wordt er in 2023 een nieuw meerjaren onderhoudsplan opgesteld. Hiermee wordt helder wat het toekomstige onderhoud zal gaan worden en wat er begroot moet worden ten behoeve van huisvesting en onderhoud. Bij de uitvoering van het onderhoud wordt gebruik gemaakt van de ondersteuning en expertise van Sineth.

2.3.4 Energieverbruik

De VSA is aangesloten bij Energie voor Scholen. Daardoor zijn de prijsstijgingen in 2022 binnen de

perken gebleven aangezien er een vijfjarig contract is afgesloten door Energie voor Scholen. April 2023 is het bericht ontvangen dat de huidige leverancier DVEP met ingang van 1 januari 2024 stopt met de dienstverlening. Energie voor Scholen onderzoekt momenteel de mogelijkheden voor de continuïteit van de energieleveringen.

2.4 Financieel beleid

2.4.1 Doelen en resultaten

De school streeft naar een evenwicht tussen baten en lasten, met een kapitalisatiefactor die voldoet aan de norm vastgesteld door de commissie Don.

Maandelijks worden de financiële cijfers van de school in een digitaal overleg besproken met de directeur. Hiermee leert de directeur de diverse computersystemen beter begrijpen en krijgt meer inzicht krijgen in de bestedingen van de school. Dit zorgt voor een betere beheersing van de schoolfinanciën. Deze gesprekken worden voortgezet.

In 2015 is een risicoanalyse opgesteld. Deze zou in 2022 herzien worden in samenwerking met de coöperatie Midden-Nederland. Omdat de VSA uit de coöperatie is gestapt per 1 mei 2022 is deze risicoanalyse niet herzien. Dit is uitgesteld naar 2023.

Met ingang van 1 januari 2023 is de nieuwe wet bekostiging voor het primair onderwijs gestart. Voor de VSA betekent dit een forse daling van de Rijksbijdragen van ruim € 140.000 vanaf 2026 (onder gelijkblijvende omstandigheden). Omdat het aantal leerlingen is gestegen en er de eerste jaren gebruik kan worden gemaakt van de compensatieregeling die het ministerie heeft opgesteld, lukt het voorsnog om de daling van de Rijksbijdragen op te vangen. Dit negatieve financiële effect van deze wijziging in de bekostiging geldt voor nagenoeg alle vrijescholen in Nederland. In samenwerking met de vereniging voor vrijescholen is juridisch onderzocht wat de mogelijkheden voor bezwaar en uitzondering van de vrijescholen zijn. Samen met andere onderwijsbesturen heeft de school december 2022 bezwaar aangetekend tegen de beschikking van de nieuwe bekostiging. In februari 2023 is besloten om niet in beroep te gaan tegen het besluit van het ministerie dat het bezwaar ongegrond is.

2.4.2 Treasurybeleid

VSA hanteert het principe dat er geen gelden belegd worden. De ontvangen gelden dienen ingezet te worden ten behoeve van het primaire proces nu alsook een gezonde buffer te vormen, zodat ook in de toekomst primair onderwijs binnen het werkgebied op een hoog niveau mogelijk is. De gelden van de Stichting Vrije School Amersfoort staan op de direct opvraagbare bankrekeningen. De totale liquide middelen op 31 december 2022 bedragen € 963.163.

Allocatie middelen

Tot 1 mei 2022 heeft de VSA 2,5% van de rijksbijdrage afgedragen aan het lidmaatschap van de Coöperatieve vereniging kindcentrum midden Nederland.

Vanaf 1 mei 2022 zijn alle middelen ten goede gekomen aan de stichting.

2.4.4 Kosten bestuurlijk apparaat

De kosten van de bestuurder en de Raad van Toezicht worden door middel van facturen in rekening gebracht. De periode januari tot en met april 2022 is er 2.5% afgedragen aan de Coöperatie, in totaal

€ 18.452. Vanaf mei tot en met december 2022 is er € 33.588 betaald aan de Ithaka voor bestuur en toezicht.

2.4.5 Subsidies

Sinds 1 augustus 2021 heeft de school beschikking over extra gelden uit het budget Nationaal Plan Onderwijs ontvangen. Hiervan is er tot en met december 2022 in totaal € 353.244 ontvangen. Dit bedrag is nog niet geheel uitgegeven, het tegoed staat als bestemmingsreserve publiek vermogen op de balans. De NPO gelden worden in de boekhouding verantwoord door middel van een speciale subcode 3 = 316. De NPO gelden kunnen nog tot en met juli 2025 uitgegeven worden. Voor verdere informatie m.b.t. de NPO-gelden verwijzen we naar hoofdstuk 2.1 Onderwijs & kwaliteit, bladzijde 19.

In 2022 hebben we de subsidie basisvaardigheden aangevraagd, helaas is de school uitgeloot voor deze subsidie. Ook bij de aanvraag in maart 2023 is de school uitgeloot bij de toekenning voor de subsidie basisvaardigheden.

2.4.6 Ouderbijdragen

De VSA vraagt aan haar ouders een vrijwillige ouderbijdrage om extra uitgaven te kunnen bekostigen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan specifieke vrijeschoolvakken zoals euritmie, euritmiebegeleiding, koorlessen, toneeluitvoeringen, etc. Hierbij wordt er soms aan halve klassen lesgegeven, zoals ook onder andere bij handwerken en handenarbeid. Wij communiceren duidelijk dat dit een vrijwillige ouderbijdrage betreft, waarbij leerlingen nooit uitgesloten worden van deelname aan desbetreffende activiteiten.

2.5 Risico's en risicobeheersing

2.5.1 Interne risicobeheersingssysteem

In 2015 is een risicoanalyse opgesteld. Deze zou in 2022 herzien worden in samenwerking met de coöperatie Midden-Nederland. Omdat de VSA uit de coöperatie is gestapt per 1 mei 2022 is deze risicoanalyse nog niet herzien. Het nieuwe bestuur heeft dit geagendeerd in 2023, afhankelijk van de toekomstige bestuursvorm van de VSA.

De commissie Don heeft naast signaleringsgrenzen voor de financiële kengetallen, ook een risico-inventarisatie gemaakt. Hierin zijn de volgende risico's aangemerkt als onzekerheden binnen het onderwijs die (voor een belangrijk deel) niet beheersbaar zijn en niet kunnen worden voorzien:

- Fluctuatie in leerlingaantallen;
- Financiële gevolgen van arbeidsconflicten;
- Instabiliteit in de bekostiging;
- Onvolledige indexatie van de bekostiging;
- Restrisiko's.

Voor deze risico's heeft de Commissie Don de signaleringsgrenzen voor de bufferliquiditeit voor kleine besturen zoals Stichting Vrije School Amersfoort gesteld op 10%. De VSA voldoet aan deze signaleringsgrens.

Bij het opstellen van het nieuwe risicobeleid wordt met name gekeken naar de vermijdbare en strategische risico's en daarbij worden de risico's van de volgende gebieden in kaart gebracht:

- Onderwijs, kwaliteit en identiteit
- Personeel
- Financiën
- Huisvesting
- ICT
- Bestuur en organisatie

In aanvulling op de risicoanalyse zijn er beleidsafspraken gemaakt:

- De begroting is leidend voor de uitgaven die in het begrotingsjaar voorgenomen zijn.
- De laatste jaren is er ingezet op toetsing van de betrouwbaarheid van de leerlingenprognoses. Dit zorgt ervoor dat de begroting beter aansluit bij de realiteit.
- Er zijn beleidsafspraken over het minimale en maximale aantal leerlingen in een (nieuwe) klas.
- Er is maandelijks overleg met de directeuren over de 'cijfers'. Hierbij ligt de aandacht met name op financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting op het gebied van personeel en exploitatie. Ook bevorderen deze gesprekken het financiële inzicht van de directeur en de controle ten opzichte van de begroting.
- Twee keer per jaar is er een gesprek tussen bestuurder en over de financiën van de school.
- Twee keer per jaar is er een gesprek tussen bestuurder en directeur over de onderwijskwaliteit. Hierbij wordt steeds één speerpunt behandeld.
- Definitieve formaties voor het nieuwe schooljaar worden besproken met de bestuurder.
- Er vindt een interne audit plaats voor de onderwijskwaliteit. Hieraan neemt ook altijd een collega-directeur deel.
- Er is voldoende bufferliquiditeit aanwezig om onverwachte tegenvallers op te vangen.
- De ontwikkelingen ten aanzien van onderhoudsverantwoordelijkheid voor de gebouwen en verdere ontwikkelingen vragen meer aandacht en expertise op het vlak van onderwijshuisvesting. Duurzaamheid is hierbij een belangrijke factor. In 2022 is overgestapt naar een extern bureau om de huisvesting uit te voeren en te monitoren. Dit zorgt voor extra expertise. Ook is de MJOP's geactualiseerd in 2022.
- Bij gemeentegesprekken over huisvesting is naast de directeur of bestuurder ook een medewerker van het huisvestingsbureau aanwezig.
- Het vrijeschoolonderwijs blijft groeien.

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing en controlesystemen. We maken bij dit alles gebruik van verschillende instrumenten:

- Bij de beleidsvorming en evaluatie maken we zoveel mogelijk gebruik van de zogeheten Plan, Do, Check & Act-cyclus. Dit betekent bijvoorbeeld dat we beleidsplannen op gemeenschappelijk of op schoolniveau vertalen in gedetailleerde begrotingen.
- Ons treasurybeleid en de voor treasury geldende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn vastgelegd in een treasurystatuut.
- De accountant controleert de rechtmatigheid van onze bestedingen en stelt een verklaring op bij de jaarrekening.
- We hebben alle relevante financiële kaderafspraken vastgelegd.

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans en in de laatste paragraaf komt de financiële positie aan bod.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

3.1.1 Leerlingen en FTE

Aantal FTE	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
	2022	2023 *	2024 *	2025 *
Directie/management	1,90	2,04	2,00	2,00
Onderwijzend personeel	22,08	19,99	20,17	20,19
Ondersteunend personeel	3,12	4,03	4,03	4,03
	27,10	26,05	26,20	26,22
Leerlingenaantallen per 1 februari	399	412	426	426
huisvesting aantal m2	2.324	2.324	2.324	2.324
* Prognoses				

Het leerlingenaantal van de VSA blijft nog enkele jaren stijgen. Vanaf 2024 wordt er een stabilisatie van het aantal leerlingen verwacht. De school is dan uitgegroeid tot een volledige dubbelstroomse school met 18 klassen. Schooljaar 2022-2023 zijn er nog 17 klassen. Deze laatste combinatieklas zal naar verwachting 1 augustus 2024 uitgegroeid zijn.

Ondanks de groei van het aantal leerlingen blijft de totale personele bezetting vanaf 2023 stabiel op 26 fte. Door het verdwijnen van de NPO-subsidie en de bezuinigingen ten gevolge van de nieuwe bekostigingsstructuur neemt het aantal fte af vanaf 2023. Dit betreft met name onderwijzend personeel. Voor verdere informatie over personeel verwijzen we naar hoofdstuk 2.2 Personeel, bladzijde 20.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

3.2.1 Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1) - 2021	Begroting verslagjaar (T) - 2022	Realisatie verslagjaar (T) - 2022	T+1 - 2023	T+2 - 2024	T+3 - 2025		Vershil verslagjaar t.o.v. begroting	Vershil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN									
Rijksbijdragen	2.555.200	2.484.920	2.781.680	2.654.223	2.710.084	2.769.408		296.760	226.480
Overige overheidsbijdragen	9.460	0	0	0	0	0		0	-9.460
Baten werk in opdracht van derden	0	0	0	0	0	0		0	0
Overige baten	169.120	150.650	162.230	147.300	147.300	147.300		11.580	-6.890
TOTAAL BATEN	2.733.780	2.635.570	2.943.910	2.801.523	2.857.384	2.916.708		308.340	210.130
LASTEN									
Personeelslasten	2.111.110	2.139.420	2.318.550	2.268.623	2.290.918	2.331.132		-179.130	207.440
Afschrijvingen	54.430	57.650	56.940	57.521	55.994	55.911		710	2.510
Huisvestingslasten	205.450	199.700	211.310	218.700	218.700	218.700		-11.610	5.860
Overige lasten	154.880	281.000	231.680	215.000	215.000	215.000		49.320	76.800
TOTAAL LASTEN	2.525.870	2.677.770	2.818.480	2.759.844	2.780.612	2.820.743		-140.710	58.636
Saldo baten en lasten	207.910	-42.200	125.430	41.679	76.772	95.965		167.630	-82.480
Saldo financiële baten en lasten	-5.456	-8.000	-5.320	-8.000	-8.000	-8.000		2.680	136
Saldo buitengewone baten en lasten								0	0
TOTAAL RESULTAAT	202.454	-50.200	120.110	33.679	68.772	87.965		170.310	-82.344

In tegenstelling tot het negatieve resultaat van € 50.200 dat voor 2022 was begroot, is het jaar afgesloten met een positief resultaat van € 120.110.

Analyseresultaat 2022 t.o.v. begroting 2022

- De Rijksbijdragen laten een stijging ten opzichte van de begroting zien van € 296.760. Hiervoor zijn een aantal redenen aan te geven. De voornaamste zijn:
 - Indexering 21-22 en 22-23 periode augustus t/m december 2022, totaal € 263.354
 - Hogere bijdrage samenwerkingsverband (SWV PO De Eem) ad € 22.395;
- De overige baten zijn € 11.575 hoger dan begroot, dit komt onder andere door:
 - Verhuuropbrengst (+ € 3.774),
 - Ouderbijdragen (+ € 2.004)
 - Tweetal subsidies voor plafondplaten en praktijkleren (+ € 5.430)
- De totale personeelslasten laten een stijging zien van € 179.807 ten opzichte van begroting. De salarislasten (inclusief uitkeringen ZW en Vervangingsfonds) stegen met ruim € 34.573 met name als gevolg van de CAO-verhogingen. De overige personele lasten zijn € 144.559 hoger dan begroot. Dit komt met name door loonkosten derden (€ 81.162), onderzoeken begeleidingsdienst (€ 18.500) en scholing € 30.335). Deze extra (niet begrote uitgaven) komen ten laste van de beschikbare NPO

gelden die in 2021 niet uitgegeven waren. Deze waren wel opgenomen in de begroting, maar onder een ander grootboekrekeningnummer (overige beheerslasten).

- De huisvestingslasten zijn € 11.615 hoger dan begroot. Dit komt met name door hogere kosten dagelijks onderhoud en tuinonderhoud (€ 7.392), hogere schoonmaakkosten (€ 6.467). Daarentegen waren de kosten voor energie en water lager dan begroot (- 4.857)
- De overige lasten zijn lager dan begroot, in totaal € 49.320. Dit komt met name door de overige beheerslasten. Hier stonden uitgaven NPO-gelden begroot, deze zijn afgeboekt op andere grootboekrekeningen zoals loonkosten derden en/of scholing.

Toelichting op de meerjarenbegroting

Ondanks dat de bekostiging door de nieuwe bekostigingsstructuur per 1 januari 2023 lager is dan voorheen onder gelijkblijvende omstandigheden, is het dankzij doorgevoerde bezuinigingen gelukt om voor de komende jaren een acceptabele meerjarenbegroting op te stellen. Hierbij wisselen de resultaten per jaar, echter met een acceptabele marge.

Als we de meerjarenbegroting 2023-2025 verder onder de loep nemen vallen de volgende zaken op:

- De komende jaren zien we de rijksbijdragen nagenoeg op hetzelfde niveau staan dankzij de groei van het aantal leerlingen. De ouderbijdragen zijn lager begroot vanaf 2023, ondanks de groei van het aantal leerlingen. Er zijn geen overige baten begroot omdat deze op moment van opstellen van de begroting niet bekend zijn.
- De personele lasten stijgen in 2023 ten opzichte van 2022. Dit komt door de start van een nieuwe klas in augustus 2023 waar extra formatie voor nodig is. Vanaf dat moment kent de VSA een geheel dubbele stroom. Daarna blijft het aantal klassen naar verwachting gelijk, waardoor er geen uitbreiding van personeel meer noodzakelijk is. Ook alle andere uitgaven blijven de komende jaren op hetzelfde niveau.

3.2.2 Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar T-1 - 2021	Realisatie verslagjaar T - 2022	Begroting T+1 - 2023	Begroting T+2 - 2024	Begroting T+3 - 2025
ACTIVA					
VASTE ACTIVA					
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	715.460	664.210	679.691	624.701	569.794
Financiële vaste activa	0	0			
Totaal vaste activa	715.460	664.210	679.691	624.701	569.794
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden					
Vorderingen	123.590	9.070	9.070	9.070	9.070
Kortlopende effecten					
Liquide middelen	623.390	963.010	982.809	999.550	1.092.106
Totaal vlottende activa	746.980	972.080	991.879	1.008.620	1.101.176
TOTAAL ACTIVA	1.462.440	1.636.290	1.671.570	1.633.321	1.670.970
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	405.290	392.170	395.268	346.804	368.956
Bestemmingsreserves publiek	172.560	281.580	281.580	281.580	281.580
bestemmingsreserves privaat	66.800	91.010	91.010	91.010	91.010
Totaal eigen vermogen	644.650	764.760	767.858	719.394	741.546
VOORZIENINGEN	416.850	489.910	522.092	532.307	547.804
LANGLOPENDE SCHULDEN	108.000	102.000	96.000	90.000	84.000
KORTLOPENDE SCHULDEN	292.940	279.620	285.620	291.620	297.260
TOTAAL PASSIVA	1.462.440	1.636.290	1.671.570	1.633.321	1.670.610

- **Activa**

- In 2005 heeft de schouw plaatsgevonden om al aanwezige materiële vaste activa op de balans op te nemen. De tegenwaarde is opgenomen onder de reserve eerste waardering.
- De totale materiële vaste activa is gedaald met € 60.000 ten opzichte van 31-12-2021. In 2021 zijn er extra investeringen gedaan van de NPO gelden.
- De vorderingen zijn gedaald met ruim € 114.000. Dit komt vooral door het verdwijnen van de vordering op het ministerie door de vereenvoudigde bekostiging per 1 januari 2023. Er is alleen nog een vordering op Vervangingsfonds.
- De liquide middelen zijn toegenomen met € 300.000. Dit komt door het positieve resultaat en de niet uitgegeven NPO gelden.

- **Passiva**

- Het eigen vermogen is toegenomen door het positieve exploitatieresultaat 2022.
- Ook de voorzieningen zijn toegenomen. In 2022 is er een nieuw meerjaren onderhoudsplan opgesteld door het externe huisvestingskantoor Sineth. Vanaf 2023 zullen er onttrekkingen in de voorziening komen door opvolging van het meerjaren onderhoudsplan.

Toelichting op de meerjarenbalans

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Het meest opvallende is de verlaging van de vorderingen. Dit komt door het verdwijnen van de vordering op het ministerie in verband met de nieuwe bekostigingsstructuur per 1 januari 2023.
- De liquide middelen blijven op gelijk niveau de komende jaren.
- Door het begrote exploitatieresultaat zal het eigen vermogen de komende jaren ongeveer gelijk blijven, met een lichte afwijking omhoog en omlaag al naar gelang het begrote exploitatieresultaat. Het eigen vermogen blijft onder de signaleringsgrens.
- De VSA toont een stabiel vooruitzicht, ondanks de nieuwe bekostigingsstructuur per 1 januari 2023 waarbij de school onder gelijkblijvende omstandigheden minder bekostiging ontvangt.

3.3 Financiële positie

3.3.1 Kengetallen

Hieronder zien we een tweetal overzichten met betrekking tot de kengetallen, inclusief signaleringswaarden.

Kengetallen	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Signalering	Beleidsplan
Solvabiliteit 2 (Eigen vermogen + voorzieningen) / Balanstotaal	73%	77%	77%	77%	77%	Ondergrens: < 30%	0%
Weerstandsvermogen Eigen vermogen / totale baten (incl. financiële baten)	24%	26%	26%	25%	25%	Ondergrens: < 5%	0%
Liquiditeit Vlottende activa / Kortlopende schulden	2,55	3,48	3,47	3,46	3,70	Ondergrens: 1.5 (bij totale baten onder € 3 mln) (Categorie -stichting xxx-) 1.0 (bij totale baten tussen € 3mln en €12mln) 0,75 (bij totale baten boven €12 mln)	0,00
Rentabiliteit Resultaat / totale baten (incl. financiële baten) * 100%	7,4%	4,1%	0,1%	-1,7%	0,8%	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur	0,00%
Reservepositie (o.b.v. signaleringswaarde OCW) (Feitelijk publiek eigen vermogen -/- Signaleringswaarde publiek eigen vermogen) / totale baten	-0,14	-0,08	-0,10	-0,10	-0,09	Bovengrens: > 0	0,00

De kengetallen zijn hoger dan de signaleringsgrens en maken dat we de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

Signaleringswaarde:	2021	2022	2023	2024	2025
Totale baten	2.733.780	2.943.910	2.913.214	2.857.384	2.916.708
Aanschafwaarde gebouwen:	312.920	312.920	312.920	312.920	312.920
Boekwaarde resterende MVA	340.650	305.830	305.830	305.830	305.830
Omvangafhankelijke rekenfactor:	300.000	300.000	300.000	300.000	300.000
= Normatief publiek vermogen:	953.570	918.750	918.750	918.750	918.750
Feitelijk publiek eigen vermogen	577.850	673.750	628.384	628.384	650.536
Bovenmatige reserves:	(375.720)	(245.000)	(290.366)	(290.366)	(268.214)

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de stichting geen bovenmatige reserves heeft.

3.3.2 Toekomstige ontwikkelingen

De meerjarenbegroting 2023-2026 is opgesteld door VSA in overleg met het ObT. De bekostiging van het onderwijs is gebaseerd op een normstelsel waarbij het leerlingenaantal op teldatum 1 februari van belang is.

Op moment van schrijven van dit bestuursverslag is nog niet bekend voor welke bestuurlijke vorm de school kiest voor de toekomst. Blijft de school bij haar eigen bestuur, gaat zij een fusie aan met een ander vrijeschoolbestuur of kiest de school voor een geheel andere vorm. Voor welke vorm de school ook kiest, er zal altijd een professioneel bestuur zijn.

3.3.3 Reservepositie

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd. Voor onze stichting betekent dat een forse daling van de Rijksbijdragen met name door de hoge Gewogen Gemiddelde Leeftijd (GGL) binnen onze stichting. Deze gemiddelde GGL bij onze stichting is 45,5. Dit ligt zes jaar boven de gemiddelde Nederlandse GGL. Op basis van de huidige situatie bedraagt de daling van de baten ongeveer € 130.000 in 2026. Door de overgangsregeling zal het eerste jaar nog meevallen, maar vanaf het tweede jaar heeft deze bekostigingsstructuur al een forse invloed.

Daarnaast zijn schoolbesturen bij overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek ongeveer 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met ongeveer 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 113.830. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

Doordat het aantal leerlingen nog steeds bovenmatig groeit en daardoor meer baten genereerd, is het gelukt om een aanvaardbare meerjarenbegroting op te stellen voor de periode 2023-2026. Hiervoor waren extra bezuinigingen noodzakelijk, alleen de groei van het aantal leerlingen is onvoldoende om de daling in de baten op te vangen. Bezuinigingen die zijn doorgevoerd zijn:

- Alle benoemingen die betaald zijn vanuit de NPO gelden worden uiterlijk 1-8-2023 beëindigd
- Er wordt bezuinigd op de inzet van het onderwijsondersteunend personeel, zoals bijvoorbeeld klassenassistenten, onderwijsassistenten en conciërges
- Er is onvoldoende geld beschikbaar voor het opleiden van toekomstige leerkrachten.

3.3.4 Gebeurtenis(sen) na balansdatum

Schoolbesturen zijn bij overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek ongeveer 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met ongeveer 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 113.830. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties. Vandaar dat ons schoolbestuur samen met ongeveer 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van dit schrijven loopt deze beroepsprocedure nog en is niet bekend wanneer hierin uitspraak volgt.

Bijlage 1 – Raad van Toezicht

Overzicht Portefeuilleverdeling en hoofd- en nevenfuncties Raad van Toezicht

Marcel Fortuin

Profiel: financiën & compliance

Commissie: audit en remuneratie

Hoofd- en nevenfuncties:

- Teamleider en docent InHolland Alkmaar
- Docent Hogeschool Amsterdam
- ZZP'er financiële en administratieve dienstverlening & compliance
- Lid Raad van Toezicht/vz Auditcie Stichting GHW
- Lid Raad van Toezicht/vz Auditcie Stichting SIG
- Lid Raad van Toezicht/vz Auditcie Stichting Present
- Lid RvC/vz Auditcie Kloek BV

Warner Immink

Profiel: onderwijskwaliteit

Commissie: kwaliteit & innovatie

Hoofd- en nevenfuncties:

- ZZP
- Eigenaar Rake Interventies, HRD-advies rond lerende organisaties

Francien Kleemans

Profiel: onderwijskwaliteit en vrijeschool identiteit

Commissie: kwaliteit & identiteit

Hoofd- en nevenfuncties:

- Teamleider, docent en mentor Hogeschool Leiden, afdeling Vrijeschool Pabo

Remco van Duuren

Profiel: financiën en ondernemerschap

Commissie: audit

Hoofd- en nevenfuncties:

- DGA Logis.P Holding B.V./ Logis.P B.V./ Logis.P Deutschland GmbH/ Promed B.V.
- DGA R. van Duuren Beheer B.V.
- DGA Sunhill Management B.V.
- Bestuurslid Stichting Projecten Kiwanis Zeist-Kromme Rijn Kiwanis

- Bestuurslid Stichting ter Behartiging van Belangen van de Luchtvaartgroep Zeist
- Bestuurslid Stichting Omgangshuis Zeist

Erik Steenbakkers

Profiel: HR en ondernemerschap

Commissie: audit

Hoofd- en nevenfuncties:

- Algemeen directeur Holland Fit B.V.
- Lid bestuur branchevereniging NVvPG